

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI ELM VƏ TƏHSİL NAZİRLİYİ
LƏNKƏRAN DÖVLƏT UNIVERSİTETİ

«Təsdiq edirəm»
Tədris məsələləri üzrə prorektor
vəzifəsini icra edən

dos.Z.I.Məmmədov
"12 " sentyabr 2025 ci il

FƏNN SİLLABUSU

İxtisas: 6008006-Sosial iş,6003012Muzey və arxiv işi.

Fakultə: Tarix və coğrafiya

Kafedra: Texnologiya və texniki elmlər

I Fənn haqqında ümumi məlumat:

Fənnin adı: Mülki Müdafiə

Kodu: İPF –B24

Tədris ili: II (2025-2026)

Tədris yükü (saat) : Audotoriya saati: 10 saat (6 saat mühazirə, 4saat seminar)

Tədris forması: Qiyabi

AKTS üzrə kredit: 3

Auditoriya N:

Mühazirə saat: Üst həftə IV-cü gün 5-ci saat

Seminar saat: Alt həftə IV-cü 5-ci saat

II Müəllim haqqında məlumat

Adı,soyadı,elmi dərəcəsi və elmi adı:b. m.Gənciyev Yadigar Fərmail

Məsləhət günləri və saati: V gün 14:00 – 16:00

E-mail ünvanı :

Kafedranın ünvanı: Lənkəran ş. Füzuli küç. 170-a

III Əsas ədəbiyyat:

1. H.N.Ocaqov Mülki müdafiə"
2. "Mülki müdafiə Dərslik"

Əlavə ədəbiyyat

- 3.F.Manafov "Həyat fəaliyyəti təhlükəsizliyi"

IV Perekvizitlər: Çağırışa qədərki hazırlıq, Kimya, Fizika

V Korekvizitlər: Bu fənnin tədrisi ilə eyni vaxtda başqa fənnin tədris olunmasına zərurət yoxdur.

VI Fənnin təsviri və məqsədi: Mülki Müdafiə fənnin tədrisinin insanların təhlükəsizliyinin sağlamlığının təminatında rolu böyükdür. Sülh və müharibə dövrlərinin fəvqəladə hallarda, təbii fəlakət, istehsal qəzaları nəticəsində yaranmış zədələnmə ocaqlarında xilas etmə və digər təxirəsalınmaz işlərin təşkili və keçirilməsinin əsasları, əhəlinin mühavizəsinin, habelə xalq təsərrüfatının obyektlərinin işinin sabitliyinin yüksəldilməsi üsullarının tələbələrə öyrədilməsidir

VII Davamiyyətə verilən tələblər: Fənn üzrə semetr ərzində buraxılmış dərs saatlarının ümumi sayı Elmi şuranın 16 may 2024 –ci il tarixli qərarına uyğun olaraq davamiyyət meyarı nəzərə alınmaqla müəyyən olunmuş həddən yuxarı olduğu halda

tələbə həmin fəndən imtahan sessiyasına buraxılmır və onun həmin fənn üzrə akademik borcu qalır.

VIII Qiymətləndirmə: Tələbələrə biliyi 100 ballıq sistemdə qiymətləndirilir. Bundan 50 balı tələbə semestr ərzində, 50 balı isə imtahanda toplayır. Semestr ərzində toplanan 50 bala aşağıdakılar aiddir: 20 bal seminara görə, 30 bal kollokvium nəticələrinə görə. Qiymətləndirmə zamanı Elmi Şəranın 16 may 2024 –cü il tarixli qərarına yığın olaraq qiymətləndirmə meyarları nəzərə alınır.

İmtahan biletində bir qayda olaraq fənni əhatə edən 5 sual daxil edilir.

Qiymət meyarları aşağıdakılardır:

10 bal- Tələbə keçirilmiş materialları dərinləndən başa düşür, cavabı dəqiq və hərtərəflidir.

9 bal- tələbə keçirilmiş materialları tam başa düşür, cavabı dəqiqdir və mövzunu məntiqi tam açır.

8 bal- tələbə cavabında ümumi xarakterli bəzi qüsurlara yol verir

7 bal- tələbə keçirilmiş materialı başa düşür lakin, nəzəri cəhətdən bəzi məsələləri əsaslandırma bilmir.

6 bal- tələbənin cavabı əsasən düzgündür.

5 bal- tələbənin cavabında çatışmamazlıqlar var, mövzunu tam əhatə edə bilmir.

4 bal- tələbənin cavabı qismən doğrudur, lakin mövzunu izah edərkən bəzi səhvlərə yol verir.

3 bal- tələbənin mövzudan xəbəri var lakin fikrini əsaslandırma bilmir.

1-2 bal – tələbənin mövzudan qismən xəbəri var.

0 bal- Cavab yoxdur

Tələbənin imtahanda topladığı bal 17 baldan az olmamalıdır. Əks halda tələbənin imtahan göstəriciləri smestr ərzində tədris fəaliyyəti nəticəsində topladığı bala əlavə olunmur. Smestr nəticəsinə görə yekun qiymətləndirmə :

A) 91-100 bal – Əla

B) 81-90 bal- çox yaxşı

C) 71-80 bal-yaxşı

Ç) 61- 70 bal-kafi

E) 51-60 bal qənaətbəxş,

F) 51 baldan aşağı qeyri-kafi

IX Davranış qaydalarının pozulması: Tələbə universitetin daxili nizam-intizam qaydalarını pozduqda onun haqqında əsasnamədə nəzərdə tutulan qaydada tədbir görülməkdir.

X Təqvim mövzu plan: Mühazirə -6 saat, Seminar – 4 saat. Cəmi-10

Mövzular, görülmə tədbirlər	Mühazirə	Seminar	Tarix
I Kollektivium mövzuları	Saat	Saat	
Fövqəladə hallar və onların təsnifatı. Mülki müdafiənin yaranma tarixi, vəzifələri, təşkili və ona rəhbərlik. Plan: 1.Fövqəladə hallar və onların təsnifatı 2.Fövqəladə halların miqyasına görə növləri. 3.Fövqəladə halların mənşəyinə görə növləri. 4.Sülh mənşəli fəvqəladə hadisələr. 5.Texnogen xarakterli fəvqəladə hadisələr. 3.Təbii xarakterli fəvqəladə hadisələr 7.Sosial-siyasi xarakterli fəvqəladə hadisələr və ekoloji xarakterli fəvqəladə hadisələr 3.Mülki müdafiənin yaranma tarixi.	2	2	

50	9.Mülki müdafiənin məqsədi, rolu və vəzifələri 10Mülki müdafiənin təşkili və ona rəhbərlik Mənbə: səh 12-40			
2	Kütləvi qırğın silahların növləri. Plan: 1.Kütləvi qırğın silahların növləri . 2.Nüvə silahın zədələyici amilləri və nüvə silahın zədələnmə ocağı. 3.Nüvə silahın zədələnmə ocağı. 4.Kimyevi silahın zədələyici təsiri. 5.Kimyevi silahın ən vacib xüsusiyyətləri və zəhərləyici maddələrin toksikoloji cədvəli. 7.Bakteroloji silahın zədələyici təsiri.Observasiya və Karantin. 8.Zehələnmələrin nəticələrinin aradan qaldırılması. 9.Əhalinin sanitar təmizlənməsi. Mənbə: səh 40-58	2		
3	Mühafizənin əsas prinsipləri və üsulları. Plan: 1.Mühafizənin əsas prinsipləri. 2Mühafizə qurğularının növləri. 3.Sığınacaqların konstruksiyası 4.Radiasiya əleyhinə daldalanacaqların konstruksiyası. 5.Sadə daldalanacaqların konstruksiyası. 6.Fərdi mühafizəvasitələrin növləri. 7.Tənəffüs üzvlərin növləri. 8.Əlehyaqazın növləri. 9.Respiratorların və ən sadə mühafizə vasitələrin növləri. 10.Dəri səthinin mühafizə vasitələri. 11.Əhalinin köçürülməsi,Köçürmə tədbirləri və Köçürmənin mahiyyəti. Mənbə: Səh 60-89	2	2	
Cəmi		10		

XI Fənn üzrə tələblər və tapşırıqlar: Ehtimal olunan fəlakət barədə əhalinin xəbərdarlıq edilməsinin təşkilini , əhalinin fəvqəladə hallarda mübarizəyə və mühafizəyə hazırlanmasını, FH nəticələrinin aradan qaldırılması işlərinin təşkilini, qəza-xilasetmə tədbirlərinin həyata keçirməyini

XII.Fənn üzrə təlimin nəticələri

FTN1-Mülki müdafiənin əsasları,qüvvə və vasitələri bilməlidir.

FTN2-Fövqəladə hallar və onların xarakteristikasını bilməlidir.

FTN3-Fövqəladə hallarda və əhalinin mühafizəsi,əhalinin mülki müdafiə üzrə maarifləndirməsi haqqında bilikləri yiyələnməlidir..

FTN4-Fərdi və kollektiv mühafizə vasitələrindən istifadə etməyi bacarmalıdır.

FTN5-Fövqəladə hallarda sənaye obyektlərinin işinin dayanıqlığının əsasları və qiymətləndirilməsini bilməlidir.

FTN6-Fövqəladə halların nəticələrin aradan qaldırılması yollarının təşkili və həyata keçirilməsi haqqında biliyə malik olmalıdır.

XIII Tələbələr fənn haqqında fikrinin öyrənilməsi:

XIV.Kollektivium sualları.

- 1.Fövqəladə halların təsnifatı.
- 2.Fövqəladə halların miqyasına görə növləri.
- 3.Sülh mənşəli fəvqəladə hallar
- 4.Texnogen xarakterli fəvqəladə hallar.
- 5.Təbii xarakterli fəvqəladə hallar.
- 6.Sosial –siyasi və ekoloji xarakterli fəvqəladə hallar.
- 7.Mülki müdafiənin yaranma tarixi.
- 8.Mülki müdafiəni məqsədi,rolu və vəzifələri.
- 9.Mülki müdafiənin təşkili və ona rəhbərlik.
- 10.Kütləvi qırğın silahların növləri

XV İmtahan mövzuları üzrə açıqlama (İmtahan sualla Blok-1

1. Fövqəladə halların təsnifatı.
2. Fövqəladə halların miqyasına görə növləri.
3. Sülh mənşəli fəvqəladə hallar
4. Texnogen xarakterli fəvqəladə hallar.
5. Təbii xarakterli fəvqəladə hallar.
6. Sosial –siyasi və ekoloji xarakterli fəvqəladə hallar.

Blok-2

7. Mülki müdafiənin yaranma tarixi.
8. Mülki müdafiəni məqsədi,rolu və vəzifələri.
9. Mülki müdafiənin təşkili və ona rəhbərlik/
10. Nüvə silahı və onun zədələyici amilləri və nüvə zədələnmə ocağı.

Blok-3

11. Kimyəvi silahın zədələyici təsiri.
12. Kimyəvi silahın ən vacib xüsusiyyətləri və zəhərləyici maddələrin toksikoloji cədvəli..
13. Bioloji silah və onun zədələyici təsiri.Observasiya vəKarantin
- 14.Zəhərlənmənin nəticələrin aradan qaldırılması.
15. Əhalinin sanitar təmizlənməsi
16. Mühafizənin əsas prinsipləri.

Blok-4

17. Mühafizə qurğularının növləri.
18. Sığınacaqların konstruksiyası.
19. Radiasiya əleyhinə daldalanacaqların konstruksiyası.
20. Sadə daldalanacaqların konstruksiyası.
21. Əhalinin köçürülməsi,köçürmə tədbirləri və köçürmənin mahiyyətiə

Blok-5

22. Fərdi mühafizə vasitələrin növləri.
23. Tənəffüs üzvlərin mühafizə vasitələrin növləri.
24. Əleyqazın növləri.
25. Respirator və ən sadə mühafizə vasitələri.
26. Dəri səthinin mühafizə vasitələri.

Sillabus- Tədris planı və fənn proqramı əsasən hazırlanmışdır.Texnologiya və texniki elmlər “ kafedrasında təsdiq olunmuşdur. Müzakirə edilərək (“ 12 sentyabr 2025 ci il “01” sayılı iclas protokolu) təsdiq edilmişdir.

Fənn müəllimi:

b. m.Y.Gənciyev

Kafedra müdiri:

dos.R.F.Əliyev